

YEREL YÖNETİŞİM UYGULAMASI OLARAK KENT KONSEYLERİNİN MALATYA KENT KONSEYİ ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Esra ÇİĞDEMİ

ÖZET

Kamu yönetişimi, aktif vatandaşlığı ön planda tutarak hesap verebilir, Şeffaf, etkinlik ve verimlilik ve hukukun üstünlüğüne dayalı bir yönetim anlayıŐını ifade etmektedir. Kamu yönetişiminin, uluslararası, ulusal ve yerel boyutu olmaktadır. Karar verme sorumluluğunun yerel yönetimlerde olduğu yönetim mekanizması olarak tanımlanabilecek yerel yönetim anlayışı, Türk kamu yönetiminin deđiŐmesinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu deđiŐimin sağlanması özellikle 2005 Belediye Kanunu'nda yaşanan reform ve düzenlediği yeni araçlar önemli yer tutmaktadır. Bu araçlardan biri de Kent Konseyi Yönetmeliği'nde yönetim mekanizması olarak tanımlanan kent konseyleridir. Kent konseyleri, "katılımcılığı özendiren", "kentlin hak ve hukukun korunmasını sağlayan", "paydaşları bir araya getiren" çok aktörlü yapılar olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla kent konseyleri, yerel demokrasinin ve katılımcılığın geliştirilmesinde önemli bir yere sahiptir.

Kent konseylerinin bir katılım mekanizması olarak kent yönetimine ne derecede katkıda bulunduğunun değerlendirilmesi, çalışmanın temel konusunu teşkil etmektedir. Çalışmanın amacı; Malatya Kent Konseyi'nin örgütsel olarak oluşumu ile faaliyetlerinin gerçekte sırasında yönetim mekanizmasının işlerliği değerlendirmektir. Bu amacı gerçekte için öncelikli olarak yönetim kavramı izah edilmekte ardından Malatya Belediyesi Kent Konseyi'nin kurumsal yapı ve işleyiŐi izah edebilmektedir. Çalışmada bir yandan, tez, araştırma, kitap ve makaleleri incelenmiş olup Malatya Kent Konseyinin internet sitesi ve sosyal medya hesapları takip edilmiştir. Elde edilen veriler betimleme yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Bu kapsamda elde edilen bulgular, Malatya Kent Konseyi'nin mümkün olduğunca çok paydaşa erişmeye çalıştığını, bir yandan hemŐehrilerin diğer yandan sivil toplum kuruluşlarının yürütücü, faydalanıcı ve katılımcı olarak hem yerel karar mekanizmalarında hem de kent konseyi faaliyetlerinde, yer aldığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: KamuyönetiŐimi, Yerel Yönetişim, Katılımcılık, Kent Konseyi, Malatya Kent Konseyi.

---

¹ Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi SBE Kamu Yönetimi ABD Yüksek Lisans Öğrencisi
ORCID: 0000-0003-1443-9914, Esrcgdm94@hotmail.com

ABSTRACT

The term Public Governance expresses a management approach based on rule of law, accountability, transparency and effectiveness and efficiency while holding active citizenship in the forefront. Public governance holds international, national and local aspects. Local governance, as it may defined as governance mechanism that holds the responsibility of decision-making, has a remarkable place on the changing of Turkish public administration. The reforms and the new tools that 2005 Municipality Law arranges holds an important place on the previously mentioned changes. One of such tools is City Council defined in the City Council Regulation as a governance mechanism. City Councils are defined as multi-actored structures that are “encouraging participation”, “protecting the city’s rights and laws”, “bringing stakeholders together”. Thereby, the city councils have an important role on development of local democracy and participation.

The main issue of this study is to evaluate the contributions of city councils to city governance as a mechanism of participation. The purpose of this study is to evaluate the operability of governance mechanism of Malatya City Council on activities regarding the organizational formation. In order to achieve this purpose, firstly the concept of governance, and later the institutional structure and workings of City Council of Malatya Municipality is explained. In this study; thesis, researches, books and articles as well as the website and social media accounts of Malatya City Council are examined. The data that is collected is analyzed by descriptive method. The data that is collected explains that Malatya City Council is trying to reach out as many stakeholders as possible, and partake in the activities of city council and in the local decision-making mechanisms of both citizens and of non-governmental activity.

Keywords: Public Governance, Local Governance, Participation, City Council, Malatya City Council.

GİRİŞ

Yönetişim; geleneksel kamu yönetişimi anlayışının sebep olduğu katı hiyerarşik-ağır işleyen yapı, kırtasiyecilik, yolsuzluk ve demokrasi eksikliği problemlerine çözüm olmak için ilk kez, 20. Yüzyılın sonlarında Dünya Bankası tarafından iyi yönetişim adı altında oluşturulmuştur. Akabinde yönetişimin ilke ve özellikleri, Birleşmiş Milletler (BM), Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği gibi uluslararası örgütler tarafından geliştirilmiştir (Özlü, 2020: 119-120). Dünya Bankası uzmanlarından Kaufmann, Kraay ve Zoido-Lobaton, yönetişimi, belirli bir ülkede güç ve yetkinin ne şekilde kullanıldığı ve uygulandığını belirleyen gelenekler ve kurumlar olarak tanımlamışlardır (Bahçavan, 2006: 5). OECD yönetişimi; kişiler, kurumlar, kamu ve özel sektör kollarının ortak işlerini yürütme şekli olarak tanımlamaktadır (Güzel, 2019: 42). Yönetişim, birbirleriyle çatışan ya da çeşitli çıkar gruplarının uyum ve iş ortaklığı içerisinde hareket etmesini kapsayan bir süreçtir. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programında iyi yönetişim, bir ülkedeki ekonomik, siyasal ve idari otoritenin her düzeydeki işlemleri yürütmesi anlamında kullanılmaktadır (Güzel, 2019: 42).

Yönetişim kavramı katılımcı, demokratik, hukukun üstünlüğü, saydamlık, etkinlik, hesap verebilirlik, şeffaflık gibi ilkelerle tanımlanmakta olduğundan yönetim kavramından çok farklı bir örgütlenme şekli vardır (Hancıoğlu, 2008: 6). Bununla birlikte yönetişimin temeli belirtilen ilkelerden özellikle katılımcılık ilkesi ekseninde birlikte yönetmek olarak tanımlanmaktadır (Özlu, Polat Madenli, 2019: 169). Dar anlamda yönetişim, minimal devlet iken geniş anlamda tüm aktörlerin karar alma süreçlerine eşit ve aktif bir şekilde katıldığı “çok aktörlü bir yönetim” modelidir. Yönetişim bir yönetim modeli olduğu kadar bir süreçtir. Zira yönetişim, kamu yönetiminin kendini yenileyen bir dönüşüm süreci olarak değerlendirilmektedir (Öner, 2011: 15).

Dünya’da yaşanan gelişmeleri yakından takip eden ve AB’ye üyelik perspektifi olan Türkiye’de, kamu yönetimi anlayışı da yönetişim olgusundan etkilenmektedir. Çeşitli hukuksal düzenlemeler yapılarak katılım ilkesi ön planda tutulmak suretiyle çeşitli araçlar düzenlenmekte Türk kamu yönetim anlayışı yeniden inşa edilmektedir. Bu kapsamda ortaya çıkan en önemli yapı, kent konseyleridir.

Esasen kent konseylerinin hukuki dayanağı, 1992 yılında Birleşmiş Milletler Yeryüzü Zirvesi’nde Gündem 21 başlıklı sürdürülebilir kalkınma hedefi kapsamında yer alan Yerel Gündem 21’e dayanmaktadır. Türkiye’de Yerel Gündem 21 programları kapsamında farklı isimlerle ortaya çıkan ve gelişen kent konseyleri, Belediye Kanunu ve Kent Konseyi Yönetmeliğiyle düzenlenmiştir. Kent konseyleri; merkezi yönetimin, yerel yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplumun ortaklık anlayışıyla, hemşehri hukuku çerçevesinde bulunduğu; kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, vizyonlarının sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı, çözümlerin geliştirildiği ortak aklın ve uzlaşmanın esas olduğu demokratik yapılar ile yönetişim mekanizmaları olarak tanımlanmaktadır (Kent Konseyi Yönetmeliği, 2006). Kent konseyleri, yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını, hemşerilik bilincinin geliştirilmesini, kentin kalkınma önceliklerini, sorunlarını ve vizyonlarını sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde tartışmak ve çözüm geliştirmek üzere, çok-aktörlü ve çok-ortaklı yönetim tarzını benimsemektedir (Emrealp, 2004: 65).

Bu çalışma; hukuki düzenlemelerde, yönetişim mekanizması olarak tanımlanan kent konseylerinin uygulamada ne kadar başarılı olduğu sorunuyla ilgilenmektedir. Yerel ve siyasal bir yapısı olmasından dolayı tüm kent konseylerinin aynı derece yönetişim mekanizmasını temsil ettiği iddia edilemez. Bu sebeple çalışmanın ilgi alanı, Malatya Belediyesi Kent Konseyi ile sınırlı tutulmuştur. Çalışmanın amacı, Malatya Belediyesi Kent Konseyi’nin örgütsel olarak oluşumu ile faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi sırasında yönetişim mekanizmasının işlerliğini değerlendirmektir. Bu kapsamda değerlendirme kriteri, katılım ilkesinin işlerlik kazanmış olmasıdır.

Çalışma yapılırken konuyla ilgili akademisyenlerin tez, araştırma, kitap ve makaleleri incelenmiş olup Malatya Kent Konseyinin internet sitesi ve sosyal medya hesapları takip edilmiştir. Elde edilen veriler betimleme yöntemi kullanılarak analiz edilmektedir.

Çalışmanın ilk bölümünde yönetim kavramı incelenmekte akabinde Malatya Belediyesi Kent Konseyi'nin bir yerel yönetim merkezi olarak değerlendirilmesi konusu bir yandan Konsey'in oluşumu diğer yandan faaliyetleri açısından incelenmektedir.

1. YÖNETİŞİM KAVRAMI, NİTELİĞİ VE GELİŞİMİ

20. yy' da, sanayi toplumundan bilgi toplumuna, ulus devletten küresel dünyaya, modern düşünceden post-modern düşünceye doğru bir geçiş yaşanmaktadır. Yaşanan bu gelişmelerle beraber Dünya'da kamu yönetimi anlayışında, köklü değişiklikler olmuştur.

BM tarafından 1976 yılında organize edilen HABİTAT-I Konferansı, yönetim kavramına değinmeden en temel ilkesine olan katılım ilkesine vurgu yaparak dünyada yaşanan sorunların çözümünde hem merkezi yönetimin hem de yerel yönetimler ile sivil toplum kuruluşlarının sorumluluk üstlenmesi gerektiği belirtilmektedir. Yönetişim kavramı resmi olarak ilk defa 1989 yılında Dünya Bankası'nın Afrika ile ilgili hazırladığı raporda *iyi yönetim* terimi kullanılmıştır. Dünya Bankası, Afrika kıtasındaki yönetim probleminin yol açtığı sorunlarının çözümü için iyi yönetimden faydalanılacağını ifade etmiştir. Bu kapsamda yönetim modeli, kamu-özel sektörlerinin işbirliğiyle gündeme gelerek yönetime bağlı sorunların çözümünde planlama, öngörme, harekete geçme ve rekabet etme potansiyeli sağlamaktadır (Özer, 2006: 63).

Geleneksel yönetim anlayışının yol açtığı sorunların çözümlenmesinde kullanılan yönetim modelinin pozitif ve verimli sonuçlar vermeye başlamasıyla yönetim önem kazanmış ve bilimsel bir yaklaşımla kamu yönetimi literatürüne girmiştir. Yönetişim kavramı bir yandan özel sektör diğer yandan kamu sektörü için, küresel, merkezi ve yerel düzeyde kullanılmaktadır. İktisattan sağlığa, eğitimden çevreye kadar pek çok disiplin yönetim kavramını kullanmaktadır (Tülüceoğlu, 2016: 10).

Çalışmanın bu bölümünde yönetim kavramı kamu yönetimi boyutuyla izah edildikten sonra çeşitleri açıklanarak ve ilkeleri değerlendirilecektir.

2. YÖNETİMDEN YÖNETİŞİME

Yönetişim, İngilizce *governance* kelimesinin Türkçe karşılığı olarak kullanılmaktadır. Governance kelimesinin kökeni; Yunanca, "kılavuzluk etmek" ve "dümen tutmak" anlamında kullanılan "*kubernan*" ve Latince, "kural koymak ve yönetmek" anlamındaki "*gubernace*" kelimelerinden gelmektedir. Yönetişim kelimesi, biri "yönetim" diğeri de "iletişim" olan iki kelimenin birleştirilmesiyle türetilmiş bir kavramdır. Yönetim kelimesinin "yönet" köküne, iletişim kelimesinin "işim" ekinin birleşmesiyle bu kelime ortaya çıkmıştır. Bu sebeple yönetim kavramının iletişim ve katılımı güncellenmiş hali olarak değerlendirilebilir. Yönetişim ise yönetimdeki gibi bir kişi veya grubun tek taraflı bir faaliyeti değildir, mevcuttaki tüm aktörlerin katılımıyla çalışan bir mekanizmadır. Zira geleneksel yönetim anlayışında yönetenler ile yönetilenler arasındaki iletişim, tek taraflı iken yönetim anlayışında ve katılımcı ve karşılıklı çok taraflı bir iletişim modeli hâkimdir.

Yönetişim, çok aktörlü bir yapı ve süreç olarak idarecilere, yapmaktan çok çevresindeki paydaşları yapabilir kılan bir anlayışla hareket etme imkânı sağlamaktadır. Böylece devletin görevi, yapan, müdahale eden bir görevden düzenleyen organize eden bir göreve dönüşmektedir. Bu kapsamda yönetim modeli, sorumluluğu devletten alarak tüm paydaşlar arasında dağıtan bir sistem, olarak tanımlanabilir (Abbasoğlu, 2019: 19).

Geleneksel kamu yönetim ve yönetim modeli arasında çok temel farklılıklar bulunmaktadır. Geleneksel kamu yönetimi, tek taraflı, hiyerarşik olarak yukarıdan aşağıya doğru, yani, yönetenden yönetilenlere doğru işleyen bir süreçken yönetişimde iki taraflı bir süreç vardır. Bir yandan yöneticiden yönetilene diğer yandan yönetilenden yöneticiye iletişim kanalları açıktır, böylece yatay, sürekli ve çok taraflı etkileşim süreci oluşmaktadır. Bu durumun sonucu olarak yönetimde katı ve bürokratik bir yapı hâkim iken yönetişimde daha katılımcı ve daha etkin bir yapı hâkimdir. Ayrıca yönetim modelinde hiyerarşik yapı, temsili demokrasiye imkân tanımakta katılımcı demokrasi araçları pasif kalmaktadır. Yönetişim modelinde ise paydaşlar, karar alma mekanizmalarında aktif olarak rol almaktadırlar. Bu yönüyle yönetim yönetimden daha kuşatıcı bir kavramdır ve süreçlere odaklanmaktadır. Sayılan sebeplerden dolayı yönetim olgusu, topluma ön ayak olan, onu kontrol ve idare eden, yöneten sosyal, siyasal ve yönetsel bütün aktörlerin faaliyetleri gerçekleştirdikleri bir model olmalıdır (Okçu, 2011: 46).

Yönetim ile yönetim arasında örgütlenme modelleri farklı olduğu gibi faaliyetin amaçlarında da farklılıklar söz konusu olmaktadır. Klasik kamu yönetiminde, kamu hizmetlerinin vatandaşlara eşit ve adil bir şekilde sunulması amaçlanırken, yönetim modelinde vatandaş memnuniyeti amaçlanmaktadır. Vatandaş, müşteriye dönüştürülmüş olduğundan kamu hizmet sunumunda nicelikten çok kalitenin artırılması hedeflenmektedir.

3. YÖNETİŞİMİN İLKE VE ÖZELLİKLERİ

Yönetişim kavramı ülkelerin sahip olduğu kaynaklarının sürdürülebilir kalkınma için nasıl kullanılacağını belirleyen kurumsal yapıları ve yöntemleri ifade etmektedir. Kararların alınış şekli, gücün kullanılış yöntemi ve toplumun yönetim sistemine nasıl katıldığı konusundaki uygulamalar ise yönetim anlayışının kalitesini belirlemektedir. Yönetişimin amacı; toplumun yerel, ulusal ve uluslararası seviyede daha etkin ve demokratik bir yönetimin sağlanmasına zemin hazırlamaktır (Tülüceoğlu, 2016: 32). Yönetişim mekanizmasının tam olarak işleyebilmesi için gerekli olan ve birbirini tamamlaması gereken ilkeler şunlardır: Şeffaflık, hesap verebilirlik, etkinlik, hukukun üstünlüğü ve katılımcılık.

3.1. Hukukun Üstünlüğü

Anayasamızın 3. Maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti, bir hukuk devletidir. Hukuk devleti, devletin meşruiyetini hukuka dayandırmasıdır. Hukuk devleti ilkesi devletin hukuk sınırları içerisinde kalmasını, hukuku temel almasını öngörmektedir. Hukuk devleti kavramı devletin hukuk kurallarına bağlı olmasını izah etmekte, devleti hukukla çerçevelemeyi ve sınırlamayı amaçlamaktadır. Hukuk devleti sadece kural koyan değil, koyduğu kuralların, bir bütün olarak kamusal faaliyetlerin uygulanması sürecini gözden geçiren ve uygulamada meydana gelen sorunları çözme iradesine sahip olan devlet demektir (Gözler, 2000: 169).

Hukukun üstünlüğü ilkesinin özünde adalet vardır. Adaletli bir şekilde yerine getirilen iş ve işlemlerde hukuka uygun davranmayı taahhüt emesi hukukun üstünlüğünü anlatır. Hukukun üstünlüğü, “kurumlar tarafında eşit bir şekilde oluşturulan yasal çerçeveler kapsamında eyleme geçmesini, kişilerin kendi davranışlarına kanunun tatbik edebileceğini kabul etmeleridir” (Balcı, 2019: 35).

Hukukun üstünlüğünün en önemli amacı, kamu ve kamu görevlilerinin vatandaşlar gibi daha önceden belirlenen evrensel hukuk kurallarına uygun mevzuata göre hareket etme mecburiyetidir. Devletin devamlılığı için bu ilkeye mutlaka uyulması zorunludur (Yalçın, 2010: 40). Hukukun üstünlüğünün yansız bir şekilde uygulanması adaleti sağlamakta ve bunun yanında demokrasinin bir unsuru olarak bireysel ve toplumsal özgürlükleri teminat altına almaktadır. Hukukun üstünlüğü ilkesi yönetim ilkeleri açısından güçlü bağların önemine ciddi vurgu yapmakta olup diğer yönetim ilkelerinin başarısını ve uygulanma biçimini doğrudan etkileyen bir niteliğe sahiptir.

3.2. Katılımcılık

Katılımcılık, yönetişimin en belirgin özelliği olup yönetişimin ayrılmaz bir ilkesidir. Katılımcılık tüm vatandaşların kendilerini temsil eden aracı kurumlar vasıtasıyla veya kendilerinin bizzat karar alma süreçlerine katılmalarını gerekli görmektedir (Özer, 2006: 80).

Geniş anlamda katılımcılık, bürokratik ve siyasal karar alma süreçlerinin tüm aşamalarına katılım olarak ifade edilmektedir. Kararların hazırlanıp uygulanması ve izlemeye kadar ki süreçte başta halk olmak üzere halkın ve sivil toplum kuruluşların tüm süreçlerde etkili bir şekilde yer almasını içermektedir (Balcı, 2019: 31). Aktan’a göre katılımcılık ilkesi sayesinde halk kendi özgür iradesiyle yönetenleri seçme, kamusal kararlarda katılım gösterme ve seçtiği yöneticilerin yetkilerini kullanma şeklini denetleme hakkını kullanabilmektedir (Aktan, 2008: 13).

Kamu yönetimine katılım, hem uluslararası hem de ulusal belgelerde düzenlenmiş ve kamu politikası haline dönüştürülmüştür. Türkiye’nin üyelik perspektifinin olduğu Avrupa Birliği’nde 25 Temmuz 2001’de Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan “*Avrupa Yönetişimi Hakkında Beyaz Kitap*” adlı çalışma önemli arz etmektedir. Beyaz Kitap’ta katılımcılık, politika oluşturma halkasında ilk aşamasından politikanın uygulanmasına kadar ki tüm süreçte Avrupa Birliği politikalarının daha kaliteli ve etkin olmasını sağlayan bir öge olarak kullanılmaktadır. Aynı zamanda Komisyon daha katılımcı bir sürecin alınan kararlarda ve politikaları yürüten Birlik Kurumlarına karşı oluşacak güven duygusunu arttırıcı bir rol oynadığına da vurgu yapmaktadır (Tülüceoğlu, 2016: 38).

Türkiye’de, katılımın sağlanması alanında, 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu gibi birçok yasa ve ikincil mevzuat düzenlenmiştir. 13.04.2005 tarihli Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esaslarını Düzenleyen Yönetmelik’te katılımcılık kavramı (mad.19); “*kamu hizmetleri ile ilgili alınan kararların hazırlanması, olgunlaştırılması, kararların alınması ve bu alınan kararların uygulanmasındaki aşamalardan birine, birkaçına veya bütününe, o kararda doğrudan ya da dolaylı olarak etkileneceklerin katkıda bulunmaları*” şeklinde tanımlanmaktadır.

Katılımcılık ilkesi, vatandaşların yönetime aktif bir şekilde katılımı sağlamak ve sivil toplumun varlığını hissettirme gayesi taşımaktadır. Kamu yönetimine aktif bir katılım sağlanarak vatandaş-devlet arasındaki bağın güçlendirilmesi böylece “*aktif vatandaş*” kavramının pekiştirilip geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Yönetişim mekanizması, kamu politikalarına ilişkin kararların alınması ve uygulama sürecinde demokratik katılımı ön planda tutar. Yönetişim ağları, kamu, özel, gönüllü kuruluşlar arasında ortaklık ve işbirliği ile toplumun farklı tabakalarının daha aktif bir şekilde katılımını sağlamaktadır (Bahçavan, 2006: 17). Günümüzde karar alma süreçlerine vatandaşların, sivil toplum örgütlerinin, şirketlerin vs. katılımı için bazı araçlar kullanılmaktadır. Bu araçlar; halk oylaması, halk toplantısı, meclis toplantılarına katılım, danışma kurulları, yurttaş kurulları, kamuoyu yoklamaları, planlama çemberleri olarak sıralanabilir (Bozkuş, 2019: 101). Bu araçlara çalışmanın konusu oluşturan kent konseyleri de eklenmelidir.

Katılımcı yaklaşım, kamu yönetimine çeşitli alanlarında katkı sağlamaktadır. Kamu yönetimi karar mekanizmalarına her türden paydaşın katılımının sağlanmasıyla, farklı kamusal yatırım ve projelerin gerçekleştirilmesi sürecinde kararların alınmasında ve uygulanmasında halka daha çok öncelik verilmekte, vatandaşların yapılan faaliyetlere sahip çıkması ve bunların sonucunda daha başarılı sonuçlar elde edilmektedir. Aynı zamanda kamusal işlem ve kararların oluşum sürecinde halkın aktif katılımı, kararların meşruiyetini arttırmaktadır. Katılımcılık, halkın yönetime aktif katılımını sağlayarak çevre kirliliği gibi günlük ve sürekli kontrol gerektiren sorunların kısa zamanda tespit edilmesini sağlamakta ve böylece kamuyu orta ve uzun vadede düzeltilmesi imkânsız olmayan zararlara karşı korumaktadır. Bu kapsamda atılım tam anlamıyla uygulandığında kamusal kararların tüm süreçlerinde vatandaş sözü geçen bir paydaş konumuna gelmektedir. Böylece kamusal hizmetler, halkın bilgisine başvurularak daha etkili, tarafsız ve taleplere hızlı cevap verebilir biçimde gerçekleştirilebilir (Öztoprak, 2011: 41-42).

3.3. Etkinlik

Etkinlik, belirlenen hedeflere doğru ilerlerken en uygun kaynak kullanımını, gereksiz yere kaynak ve zaman tüketiminden kaçınılmasını ifade etmektedir (Yalçın, 2010: 35). Etkinlik; politikalarla ulaşmak istenilen gayeler için yapılan faaliyetlerin sonucunda amaçlara ulaşma derecesini belirleyen, bir kurumun veya organın performansını gösteren gösterge olarak nitelendirilmektedir (Yıldırım, 2004: 220).

Avrupa Birliği'nin yayınladığı “Beyaz Kitap” ta etkinlik, belirli amaçlar çerçevesinde gerekli görülen konuların gerçekleştirilmesi olarak tanımlanarak aynı zamanda olası sonuçlar ve bu sonuçların dışında kalan durumlar karşısında geçmiş tecrübeleri dikkate alarak uygulanan faaliyetlerin doğru ve zamanında uygulanmasını sağlamak şeklinde tanımlanmaktadır (Güzel, 2019: 52).

Etkinlik, sonuca ulaşmada elde edilen bir başarıdır. Bir kurumun ortaya koyduğu amaçlarına ve hedeflerine ulaşmak için uyguladığı eylemlerin sonucunda, bu amaç ve hedeflere ulaşma derecesidir. Kurum amacına ne kadar ulaşırsa ve amaçları doğrultusunda ne kadar faaliyette bulunmuşsa kurum o kadar etkindir. Bu anlamda toplum yararına faydalı faaliyetlerde bulunabilmek için etkin bir katılımın sağlanması ve etkin katılımı yönetişimin işletilmesi gerekmektedir.

Türk kamu yönetimi, etkinlik anlayışıyla idare edilme gayesinde olduğundan yeni araçlar ortaya koymaktadır. Bu kapsamda kullanılan araçlardan en önemlisi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda düzenlenen stratejik plandır. Kanun'da stratejik plan, *“kamu idarelerinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içeren plan”* olarak tanımlanmıştır. Kanun'la, kamu idarelerine kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde misyon ve vizyonlarını oluşturmak, amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve uygulamanın izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlama görevi verilmiştir. 5018 sayılı Kanun'da belirtilen kamu idarelerinin yanı sıra 5393 sayılı Belediye Kanunu'yla nüfusu 50.000 ve üzerindeki tüm belediyeler ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'yla büyükşehir belediyelerin stratejik plan hazırlamakla yükümlü olduğu belirtilmelidir. Bununla birlikte çalışmanın konusunu oluşturan kent konseylerinin stratejik plan hazırlama ödev ve yetkileri yoktur.

3.4. Şeffaflık

Göz önünde ve meydana olma anlamıyla kullanılmakta olan “şeffaflık” (Fındıklı 1996: 104) kapalılığın zıttı olup kamu örgütünün faaliyetleri ile iş ve eylemlerinin hizmet sunulan kesim tarafından takip edilebilir duruma gelmesi ilgili, nitelikli, güvenilir bilgilerle kolay ve doğru şekilde erişim anlamına gelmektedir (Aydın, 2012: 312). Herkesin yönetimle ilgili bilgiye ulaşabilmesi, şeffaflığın varlığının bir göstergesidir. Yönetilen vatandaşlar demokratik isteklerini dile getirmek istemektedirler. Şeffaflığın sağlanmasıyla vatandaşların kamuya ilişkin bilgi ve belgelere erişimi kolaylaşmıştır.

Şeffaflık, siyasal ve yönetsel açıdan devletin iş ve işlemlerine ilişkin konu ile ilgili bilgilerin vatandaşlar tarafından erişilebilmesidir. Şeffaflık, hükümetin yapısının ve fonksiyonlarının, politikalarının ve hedeflerinin kamuoyuna açık olmasıdır. Şeffaflığın amacı vatandaşların yöneticilere, alınan kararlara ilişkin düzenli, güvenilir ve daha kolay bir şekilde bilgiye ulaşabilmelerini sağlamaktır. Bunun içinde rollerin ve sorumlulukların açık ve net bir şekilde bilginin kamuya açık olması gerekmektedir (Öğüt, 2017: 64).

Türkiye’de şeffaflık ilkesini kamu yönetimine sağlıklı bir şekilde yerleştirmek için çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. 3628 sayılı Mal Bildirim Kanunu’nda rüşvet ve yolsuzluğun önüne geçmek için memurların mal bildiriminde bulunmaları öngörülerek şeffaflık için önemli adım atılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu da şeffaflık açısından önemli bir konum elde etmiştir. Şeffaflığı sağlamaya yönelik atılan adımlardan bir diğeri de 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'dur. Şeffaflığın hayata geçirilmesi için ikincil mevzuatta da gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

3.5. Hesap Verebilirlik

Hesap verebilirlik, kamu görevlilerinin vatandaşlara hizmet sunma ve beklentilerine cevap verme gerekliliği, bir kimsenin yaptığı herhangi bir işten dolayı başka bir otoriteye açıklamada bulunması, performansın açıklanması, bir kimsenin görev ve sorumluluklarını nasıl yerine getirdiğinin ortaya koyması, ispatlaması şeklinde tanımlanmaktadır (Nalcı Arıbaş, 2012: 26). Yönetimde yapılan hiçbir iş ve işlemlerin gizli bir şekilde gerçekleşmediğini hesap verebilirlik ilkesi ile vurgulamaktadır.

AB Komisyonu Yönetişim Beyaz Kitabında hesap verebilirlik, yönetişimin ilklerinden biri olarak tanımlanmaktadır. Beyaz Kitap, yasama ve yürütme süreçlerindeki rollerin belirgin olması gerektiğine vurguda bulunmaktadır. Hesap verebilirlik ilkesi, bütün Avrupa Birliği kuruluşlarının yaptığı iş ve işlemleri açıklamak ve eylemlerinin sorumluluğunun farkında olmaları çerçevesinde ifade edilmektedir.(Bahçavan, 2006: 21).

Ulusal mevzuatımızda, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8. Maddesinde hesap verme "*Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır*" şeklinde ifade edilmiştir. Bu amaçla kamu yönetiminde, iç kontrol mekanizması oluşturulmuş ve güçlendirilmiştir. Ayrıca dış kontrolü etkinleştirmek maksadıyla özellikle 6328 sayılı Kanunla kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu, 5176 sayılı Kanunla kurulan Kamu Görevlileri Etik Kurulu kurulmuştur.

Hesap verebilirlik sadece kamu kurumlarında değil özel sektör ve sivil toplum kuruluşları içinde geçerlidir. Bu yönetim birimleri de kamuoyuna ve kamusal paydaşlara karşı hesap verebilir nitelikte olmalıdır.

4. KAMU YÖNETİŞİM TÜRLERİ

Yönetişim kavramının, etki gösterdiği alana ve ilişki içerisinde bulunduğu disiplinlere göre farklı kullanım türleri bulunmaktadır.

Yönetişim; bir ülkenin ekonomik faaliyetlerini ve diğer ekonomilerle olan karşılıklı ilişkilerini etkileyen süreçleri kapsayan *iktisadi yönetişim*, politika oluşturmadaki karar süreçlerini ortaya koyan *siyasi yönetişim* ve politika uygulama sistemini kapsayan *idari yönetişim* olarak üçe ayrılmaktadır. Yıldırım, yönetişimin, kurumsal, kamu, işletmecisi ve iyi yönetişim olarak sınıflandırmaktadır (Yıldırım, 2014: 81). Yönetişim türlerini; küresel, kamu ve yerel yönetişim şeklinde tasnif edenler de bulunmaktadır (Balci, 2019: 26).

Kamu yönetişimi alanında, çalışmamızın konusu bakımında düzlemsel bir sınıflandırılma yapılması uygun görülmektedir. Bu yönüyle yönetişim, uluslararası, ulusal ve yerel yönetişim olarak sınıflandırılacaktır.

4.1. Uluslararası Boyutta Yönetişim

Yönetişimin uluslararası boyutu, küresel yönetim kavramı ile ifade edilmektedir. Kamu yönetişiminin uluslararası boyutu, devletlerin gerçekleştirdiği uluslararası işbirlikleri kapsamında ortaya çıkmaktadır. Zira küreselleşmenin etkisiyle ülkeler arasındaki sınırları önemli derecede zayıflatmış ve küreselleşme; finansal sektörlerde, ticarete, teknolojiye ülkeleri birbirine bağımlı hale getirmiştir. Bir başka deyişle 20. Yüzyılın sonlarında ekonomiden çevreye, insan haklarından kültürel kimlik taleplerine kadar temel toplumsal sorunların, ulusal ya da yerel düzeyde yaşanmış olsa bile, özünde küresel sorunlar olduğu görülüp, yaşanan küresel sorunlara karşı küresel çözümler üretilmesi gerektiği kavranmıştır (Topçu, 2007: 104). Böylece yönetişimin küresel boyutu ortaya çıkmıştır.

Küresel yönetim, küreselleşme zamanında küresel anlam kazanarak küresel boyuttaki özellikle çevre, salgın hastalık, ekonomik sorunlara, karşı uluslararası boyutta önlem alınmasını gerekli kılmaktadır. Böyle bir ortamda devletlerin yanında, uluslararası örgütler, bölgesel örgütler, finansal şirketler, sivil toplum kuruluşları gibi devlet dışı aktörlerinde önemli görevleri olmaktadır. Zira karşılaşılan sorunlar karşısında ulusal devlet çok küçük kalmaktadır. Bu anlamda çok derin ve birden bire yaşanan Covid-19 Pandemi süreci, ulus devletlerin tek başlarına aldıkları önlemlerin yetersizliklerinin göstergesi olmuştur. Birlikte çalışarak küresel problemleri çözmeye toplu hareket etmek gereklidir. Bu bağlamda uluslararası alanda yönetim, doğal olarak ortaya çıkmakta ve paydaşları artmaktadır. Küresel yönetim esas olarak hükümetler arası ilişkileri kapsayan bir kavram olarak düşünülürken zamanla sadece hükümetleri ve hükümetler arası kuruluşları değil, gönüllü kuruluşları, halk hareketlerini, çok uluslu şirketleri, akademik çevreleri ve kitle iletişimlerini kapsar hale gelmiştir (Bozkuş, 2009: 52).

Küresel yönetişime, sayısız örnek gösterilebilir. İlk olarak Türkiye'nin üye olma perspektifi olan Avrupa Birliği yönetişimi, üye devletleri arasında sıkı işbirliği geliştirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca 1992 Rio de Janeiro Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Yeryüzü Zirvesi, 1993 Viyana 2. Dünya İnsan Hakları Konferansı, 1994 Kahire 3. Dünya Nüfus ve Kalkınma Konferansı, 1995 Kopenhag Dünya Sosyal Kalkınma Zirvesi ve daha birçok küresel toplantı küresel yönetişime örnek gösterilebilir (Çukurçayır, 2003: 264). Çevre alanında düzenlenen Paris Sözleşmesi, 2015 yılında Paris'te düzenlenen BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 21. Taraflar Konferansı'nda önemli bir uluslararası katılım sağlanarak kabul edilmiştir.

4.2. Ulusal Boyutta Yönetişim

20. yüzyılda Dünya genelinde yönetim anlayışı, ulusal düzeye de temas etmeye başlamıştır. Bu dönemde “devletin yeniden düzenlenmesi”, “girişimci devlet”, “piyasa-dostu devlet”, “yönetişim”, “kamu yönetişimi”, “kamusal yönetim”, gibi çok farklı kavramlar ulusal düzeyde kamu yönetiminde yönetimden yönetişimi geçişi ifade etmek için kullanılmıştır (Güzelsarı, 2004: 5).

Ulusal düzey yönetişim; ulus devlet liderliğinde piyasa, toplum ve her türlü kamu tüzel kişisi arasında iletişim ağları yoluyla kurulmaktadır. Bununla birlikte politik hedeflerin belirlenmesi görevi, merkezi idarenin görev alanında kalmaktadır. Bu politik hedefin hayata geçirilmesinde paydaş katılımı sağlanarak yönetişim mekanizması işletilmektedir. Zira ulusal düzeyde kamu yönetişiminin amacı, paydaş katılımını, etkinlik ve verimliliği sağlamak yanında hukuki idare ilkesi ve meşruluğu korumaktır (Tüylüoğlu, 2016: 17).

Bu süreçte kamu yönetişimi üç tür yapının oluşumunda etkin rol almaktadır. Birinci yapıda yönetim, güçsüz fakat etkili, verimli ve performans hedeflerine ulaşabilecek konuma sahiptir. İkinci yapıda yönetimde öncelik olarak eşitlik, sosyal adalet, yasallık ve görevlerin doğru bir şekilde yerine getirilmesi ön plandadır. Üçüncü yapıda ise yönetim güvenilir, güçlü, kendinden emin, zorluklarla başa çıkma mücadelesinde olmak zorundadır. Bu süreçte ne kadar başarılı olunursa kamu yönetişimi de o kadar başarılı olur (Özer, 2006: 78).

4.3. Yerel Boyutta Yönetişim

Yerel boyutta yönetişim, yönetişim modelinin en önemli uygulama alanını oluşturmaktadır. Bu boyutta yönetişim, yerel yönetimlerin liderliğinde sivil toplum kuruluşları ve halkın birlikte yönetmesi olarak tanımlanabilir. Yerel yönetimler, yerel ve bölgesel boyutta görevler üstelenen anayasal birimler olarak il özel idaresi, belediye ve köylerden oluşmaktadır.

Yerel yönetimler, yerinden yönetim ilkesine göre oluşmakta ve idare edilmektedirler. Ayrıca yerinden yönetim ilkesi, yerel yönetişimin bir unsuru olarak ele alınmaktadır. Nitekim yerinden yönetim ilkesiyle, merkezi idareden yerel yönetimlere yetki ve kaynak transferi yapılmaktadır. Böylece yerel boyutta bir yönetişimden bahsedilmektedir. Yerinden yönetim ilkesi sayesinde yerel yönetimler, görev alanlarıyla ilgili konularda politika ve hizmet belirleme yetkisine sahip olarak karar mekanizmasında görev almaktadırlar.

Yerel boyutta yönetişimde halkın katılımın sağlanması, bir yandan demokrasi eksikliği eleştirilerinin giderilmesinde anahtar rol oynarken diğer yandan yerel yönetimlerin faaliyetlerinin meşruiyetini arttırmaktadır. Zira yerel yönetimler, halka en yakın yönetsel birim olarak halk tarafından seçilmiş organlarıncaya yönetilmektedir.

Yerel yönetişim, yerel düzeyde yaşanan, sürdürülebilir kalkınma, yolsuzlukla mücadele, demokrasinin geliştirilmesi, vatandaşlara daha sağlıklı yaşam kalitesi sunmak gibi sorunların çözümü olarak ele alınmaktadır. Bir diğer ifadeyle yerel yönetişim, yerel yönetimlerin geleneksel bürokratik yaklaşımların da ötesinde, bilgi çağının gereksinimlerine uygun ve çok boyutlu bir perspektife sahip olan bir yapıya doğru değişim geçirmesini sağlamıştır.

Türkiye’de yerel yönetişim modelinin sağlıklı işleyebilmesi için halk kurultayları, halk günleri, semt danışma meclisleri, kişisel başvuru, muhtar toplantısı, kamuoyu araştırması, referandum, e-belediyecilik, Yerel Gündem 21 ve kent konseyleri gibi birçok araç öngörülmüştür. Bu araçlardan en popüler olanı, kent konseyleridir.

5. YEREL YÖNETİŞİM VE MALATYA BELEDİYESİ KENT KONSEYİ

Yerel yönetişimin katılım araçlarından doktrinde en popüler olanı ve halk nezdinde kısmen tanınanı kent konseyleridir (Özlu, Polat ve Madenli, 2019). Kent konseylerinin hukuki dayanağı, Yerel Gündem 21'e dayanmakta olup 5393 sayılı Belediye Kanunu ve Kent Konseyi Yönetmeliği ile düzenlenmektedir. 2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Kent Konseyi" başlıklı 76. maddesine göre kent konseyi; *"kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır"*. 8 Ekim 2006 tarihli "Kent Konseyi Yönetmeliği" kent konseyini, *"Merkezi yönetimin, yerel yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplumun ortaklık anlayışıyla, hemşerilik hukuku çerçevesinde bulunduğu; kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, hedeflerinin sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı, çözümlerin geliştirildiği ortak aklın ve uzlaşmanın esas olduğu demokratik yapılar ile yönetim mekanizmaları"*(Madde.4) olarak tanımlanmıştır. Özlu 'ye göre kent konseyi, *yönetişim anlayışına uygun olarak yörede bulunun bütün idari birimlerin temsilcileri ile hemşerilerin bir araya geldiği, belediyenin yetki alanına girmek şartıyla yereli ilgilendiren her türlü konuda ortak akıl oluşturduğu, kamu tüzel kişiliğinden yoksun, yönetsel idari birim olarak tanımlanmaktadır* (Özlu, 2020: 136).

Kent konseyleri; kentteki tüm aktörleri yönetime katarak devlet, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarını tek bir çatı altında toplayan çok paydaşlı bir yönetim anlayışı ortaya koymaktadır. Her kentte farklı yapıda özellikler taşıyan kent konseyleri, yerleşmenin ve yerel demokrasinin gelişimi için yönetişimin temel olan katılımcılık, etkinlik, şeffaflık, hesap verebilirlik, hukukun üstünlüğü ilkelerine hayat verme amacıyla kurulmaktadır.

Kent konseylerinin kararları, belediye meclisine tavsiye niteliğinde kararlar aldığından icrai nitelikte faaliyetlerde bulunmazlar (Özlu, 2020: 125). Bu sebeple çalışmada kent konseyleri, yönetim mekanizması olarak değerlendirilirken katılım ilkesi, ön planda tutulmakta diğer ilkeler, kent konseyi faaliyet ve kararlarının niteliği gereği değerlendirmeye alınmamaktadır. Çalışma hukuki düzenlemelerde, yönetim mekanizması olarak tanımlanan kent konseylerinin uygulamada ne kadar başarılı olduğu sorunuyla ilgilenmektedir. Yerel ve siyasal bir yapısı olmasından dolayı tüm kent konseylerinin aynı derece yönetim mekanizmasını temsil ettiği iddia edilemez. Bu sebeple çalışmanın ilgi alanı, Malatya Belediyesi Kent Konseyi ile sınırlı tutulmuştur. Bu doğrultuda çalışmada öncelikle Malatya Kent Konseyi genel olarak izah edilecek ardından bir yandan organlarının oluşumu diğer yandan faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi sırasında yönetim mekanizmasının işlerliğini değerlendirilmektedir.

5.1. Malatya Kent Konseyi

Türkiye'de, Yerel Gündem 21 programı 1996 yılında uygulanmaya başlandığı 1996 yılının sonundan itibaren de birçok il ve ilçe belediyesi proje ortağı olarak yer almıştır. Bu bağlamda Malatya Belediyesi'nde 2001 yılı itibari ile Yerel Gündem 21 sürecini başlatmış ve ilk toplantısını 17 Ocak 2002 yılında gerçekleştirmiştir.

Malatya Yerel Gündem 21 Kurultay'ının amacı; insan haklarının güçlendirilmesi, halkın yönetime katılması, kentsel hakların geliştirilmesi, bir arada yaşamının gereği olarak sevgi, saygı ve hoşgörü ortamının oluşturulması olarak belirlenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu ile kent konseylerinin kurulması zorunlu tutulmuştur. “Kent konseyleri belediye teşkilatı olan yerlerde, mahalli idareler genel seçim sonuçlarını izleyen 3 ay içinde 8’inci maddede belirtilen üyelerden oluşur” (mad. 5). Kuruluş aşamasında Malatya Kent Konseyi Çalışma Yönergesi kabul edilerek meclisler oluşturulmuştur.

Malatya Kent Konseyi Çalışma Yönergesi, Kent Konseyi Yönetmeliği esas alınarak hazırlanıp 20 Maddeden oluşan Yönerge, konseyin iç işleyişini düzenlemek üzere ele alınmıştır. Malatya Kent Konseyi Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge ile Kent Konseyi'nin oluşumu, amaçları ve ilkeleri tespit edilmiştir. 08.10.2006 tarih ve 26313 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kent Konseyi Yönetmeliğine (Yönetmelik Değişikliği: 06.06.2009 tarih ve 27250 sayılı R.G.) dayanılarak hazırlanan Yönerge ‘ye göre Malatya Kent Konseyi'nin amacı 5. maddede; “kent yaşamında, kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmek” olarak belirlenmiştir. Yönergede Malatya Kent Konseyi (Md. 4);

“5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. Maddesinde belirtilen hedefler doğrultusunda; Avrupa Kentsel Şartı, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı, Gündem 21 ve Habitat II'nin sürdürülebilirlik, yaşanabilirlik ve yapabilirlik kılma ilkelerinin ışığında, hoşgörü, saygı ve anlayış çerçevesinde, halkın yönetime katılımı ve denetimini sağlayacak mekanizmaları geliştirmeyi ve kendi sorunlarına sahip çıkmayı özendirmeyi, yönetim eksenli katılımcı demokrasiyi esas alan ve sivil toplumu önceleyen bir oluşum” olarak ifade edilmektedir. Böylece ulusal hukuk yanında ve uluslararası hukuk düzenlemelerini yansıtan bir anlayışla oluşturulmuştur.

Malatya Kent Konseyi; “merkezi yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplumun ortaklık anlayışıyla, hemşerilik hukuku çerçevesinde bulunduğu; kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, vizyonlarının sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı, çözümlerin geliştirildiği ortak aklın ve uzlaşmanın esas olduğu demokratik yapılar ile yönetim mekanizmalarıdır” (Malatya Kent Konseyi, 2020).

Malatya Kent Konseyi amaçları doğrultusunda çalışma ilkelerini de belirlemiştir. Malatya Kent Konseyi Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönergenin 8. Maddesine göre Kent konseyi aşağıdaki ilkeler temelinde çalışmalarını sürdürür:

a) “YG21 süreci kapsamında, kentine sahip çıkma, aktif katılım ve çözümde ortaklık ilkelerinin bütünlüğünde, kentlerin yaşanabilir bir geleceğe taşınmasına katkıda bulunmak,

b) Türkiye Cumhuriyeti Devletinin imzaladığı ve onayladığı Birleşmiş Milletler Zirveleri ile diğer uluslararası sözleşmelerde kent ve kent yaşamına yönelik temel ilkeleri hayata geçirmek,

c) Kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini ön planda tutmak,

d) Kent konseyi, uluslararası gelişmeleri ve ülke koşullarını gözeterek, tarafsız bir yaklaşımla görüş ve önerilerini oluşturmak,

e) Katılımcılığı ve ortak akla dayanan uzlaşmayı esas almak,

f) Değişimi ve yenilikleri önceden fark ederek sonuç odaklı çalışma kültürünü benimsemektir”.

5.2. Malatya Kent Konseyi Kurumsal Yapısı ve Yerel Yönetişim

Çalışmanın bu bölümünde, Malatya Kent Konseyi'nin oluşumunda, organlarının kurulmasında yönetim mekanizmasının işlerliğini değerlendirilmektedir. Malatya Kent Konseyi Çalışma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönerge 'ye göre Kent konseyi'nin organları; genel kurul, yürütme kurulu, meclisler ve çalışma grupları ile kent konseyi başkanı şeklindedir.

5.2.1. Genel Kurul

Genel Kurul, Kent konseyinin en yetkili organıdır. Kent konseyi Genel Kurulu; Kent konseyince veya yürütme kurulunca oluşturulmuş Meclisler, platformlar ve çalışma gruplarının Kent konseyi Yürütme Kurulunca, Kent konseyi Genel Kurulunun gündemine alınan konularını kararlarını görüşür ve karara bağlar. Genel Kurulda alınan kararlar Belediye Meclisine sunulmak zorundadır. Genel Kurul toplantısına Kent konseyi Başkanı başkanlık edip Başkanın bulunmaması durumunda yürütme kurulunun en yaşlı üyesi toplantıya vekâleten başkanlık eder.

5.2.2. Yürütme Kurulu

Adından da anlaşılacağı üzere, genel kurulda alınan kararların yürütülmesi için ilgili belediyelere bu kararları sunar ve yapılan uygulamaları takip eder. Yürütme Kurulu, Genel Kurulunun gündemini belirler ve toplantıyı gerçekleştirir. Gündemle ilgili Genel Kurul'da söz almak isteyen ve 2 gün önceden Kent konseyi Genel Sekreterliği aracılığı ile Kent konseyi Yürütme Kuruluna yazılı müracaatta bulunan üyelerin müracaatlarını değerlendirir ve Genel Kurul toplantısında, bu üyelere öncelikle söz hakkı verir. Yürütme Kurulu, Genel Kurul tarafından oluşturulan görüşleri Belediye Meclisine sunar ve uygulamayı izler. Yürütme Kurulu, çalışma gruplarının kurulmasına karar verir veya çalışma grubu kurma taleplerini karara bağlar. Kurulmuş çalışma gruplarının çalışmalarını kolaylaştırır, taleplerini karşılar. Yürütme Kurulu Kent konseyi'nin yıllık bütçesini belediye bütçe takvimine uygun olarak belirler ve belediyeye sunar. Bütçenin programa uygun kullanımını sağlar. (Malatya Kent Konseyi, 2020).

Malatya Kent Konseyi Yürütme Kurulu; Büyükşehir Belediye Başkanlığında, Malatya Barosu Başkanı, İnönü Üniversitesi, Turgut Özal Üniversitesi, TSO Başkanı, Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanı, MÜSİAD Başkanı, Malatya Türk Ocakları Başkanı, İlim Yayma Cemiyeti Malatya Şubesi, Mimarlar Odası Başkanı, Birlik Vakfı Malatya Şubesi Başkanı, Esnaf Kefalet Kredi Kooperatifi Birlik Başkanı, İnşaat Mühendisi Odası Başkanı, Cem Vakfı Başkanı, Hacı Bektaş Veli Kültür Merkezi Vakfı, Muhtarlar Derneği Başkanı, Memur-Sen Malatya Temsilcisi, Kamu-Sen Malatya Şube Başkanı, Türk Kızılay'ı Malatya Şube Başkanı, İmam Zeynel Abidin Türbesi Kültür Vakfı Başkanı, HİMYAÇ-DER Başkanı, Malatya Yazarlar Birliği Malatya Şubesi/İLESAM Temsilcisi, Güneş TV. Yönetim Kurulu Başkanı, Kızılay Genel Merkezi Denetleme Kurulu Üyesi, Malatya Gazeteciler Cemiyeti Başkanı, Niyazi Mısri Vakfı Başkanı, KADEM Malatya il Temsilcisi, ÇEKÜL Vakfı Malatya Temsilciliği, Malatya Musiki Derneği Başkanı, Battalgazi Muhtarlar Derneği Başkanı, MİAD Malatya İl Temsilciliği, Malatya Milli Türk Talebe Birliği Malatya Şube Başkanı, Hulusi Efendi Vakfı, Yeşilyurt Muhtarlar Derneği Başkanı, Hacı-i Gücdevani İlim Ve İrfan Derneği, Malatya Rışvanlılar Derneği, Tarım ve Hayvancılık Dayanışma Derneği ve son olarak Malatya Ticaret Borsası Başkanı olmak üzere her kurumdan birer temsilcisi olan yürütme kurulunun ayrı kurumlardan üyesi bulunmaktadır (Malatya Kent Konseyi, 2020). Malatya'da toplam 1070 dernek ve 33 vakıf bulunmaktadır. Bu kadar çok sayıda dernek ve vakıflarının olup da yukarıda sayılan yürütme kurulunda yer alan dernek vakıflarının az olması düşündürücüdür. Bunun için daha çok üyelerinin yer alması gerekmektedir (www.cdn.vgm.gov.tr: 2020).

Kent konseyleri yönetim ilkelerini ele alarak özellikle katılımcılık ilkesini üstün tutarak ilgili tüm aktörleri olabildiğince bünyesinde toplamaktadır. Bütün bu aktörler, temsil ettikleri kamu kurumunu ya da sivil toplum kurumuna bağlı olarak kentin yönetilmesinde farklı görüş ve düşüncelere sahiptirler. Bu kadar çok paydaşla birlikte alınan kararlar; demokratik-katılımcı yönetim anlayışının aktif kalmasında ve kentin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkı sağlamaktadır.

5.2.3. Meclisler ve Çalışma Grupları

Kent konseyleri kendi bünyesinde yönetim anlayışına dayalı çeşitli toplum kesimlerinin kent yönetiminde katkıda bulunmalarını ve yaşanabilir bir kentin yönetiminde aktif rol almalarını sağlamak amacıyla gönüllülük ilkesine dayanarak meclis ve çalışma grupları altında ortak yapılar oluşturulmuştur.

Malatya Kent Konseyinin 15 Çalışma Grubu bulunmaktadır. Çalışma Grupları ilgili gönüllülerden oluşmaktadır. Her bir çalışma grubu kendi arasında bir temsilci belir ve her bir çalışma grubunun da bir raportörü bulunmaktadır. Çalışma Grupları, Kent konseylerinin iş yükünü kolaylaştırıcı rolünü üstlenmektedir. Kent konseylerinde ne kadar çalışma grubu olacağı, kentin ihtiyacı doğrultusunda belirlenir. Çalışma gruplarının çeşitli olması toplum tabanına daha geniş bir açıyla inmeye imkân tanır. Edinilen verilere göre Malatya Kent Konseyi Çalışma Grupları ve üye sayıları;

- Şehir Gönüllüleri Meclisi	46
- Kadın Meclisi	3190

- Çocuk Meclisi	236
- Gençlik Meclisi	272
- Malatya İktisadi ve Sosyal Araştırmalar Merkezi Çalışma Grubu	14
- Kırsal Kalkınma ve Kayısı Araştırmaları Çalışma Grubu	12
- Şehircilik, Çevre ve İmar Çalışma Grubu	38
- Eğitim ve Öğretim Çalışma Grubu	18
- Engelliler Çalışma Grubu Çalışma Grubu	1784
- Sağlık ve Spor Çalışma Grubu	50
- Şairler ve Yazarlar Çalışma Grubu	65
- Sanatsal Faaliyetler Çalışma Grubu	83
- Tarih ve Kültür Mirası Çalışma Grubu	210
- Bisiklet Çalışma Grubu	20
- İlimi ve Fikri Okumalar Çalışma Grubu	15

şeklindedir.

Ayrıca Malatya kent konseyinde, kadın meclisi, gençlik meclisi, engelli meclisi ve şehir gönüllüleri meclisi bulunmaktadır. Her bir meclisin kuruluş amacı, katılımcı sayısı, faaliyetleri farklılık gösterebilmektedir

Kadın Meclisi, kentte yaşayan tüm kadınların din, dil, ırk, eğitim ve düşünce farkı gözetmeksizin ve her katmandan kadını temsil etmek üzere kurulan, kadının özgür, demokratik ve doğrudan katılımına dayanan Malatya Kent Konseyi bünyesinde oluşturulan dinamik bir meclistir. Malatya Kent Konseyi Kadın Meclisi kentteki tüm bayanların sosyal sorumluluk konusunda bilinçlendirilmesi, kentsel yaşama katılma ve kente ait olma duygularının geliştirilmesi, kadın sorunlarına birlikte çözümler ve projeler üretmeyi ve kadının iş, siyaset, kültür vb. alanlarda söz sahibi olmaları yönünde öncülük etmeyi amaçlamaktadır. 3190 üyesi ile çalışmalarını sürdüren Malatya Kent Konseyi Kadın Meclisi, çeşitli alanlarda projeler üreterek eğitim, kültür, sosyal ve sağlık konulu çeşitli etkinlikler gerçekleştirmektedir. Kadınlarda özgüven duygusunu, kendini ifade gücünü arttırarak birlikte iş yapma ve katılım kapasitelerini geliştirmek için kadınların gücünü ortaya koymak ve aile ekonomisine, sosyal yapısına büyük katkı sağlayacak temel faaliyetler oluşturmak ve uygulamak üzere gerçekleştirilen faaliyetlere sadece üç yıl içerisinde üç binden fazla kadın katılmıştır(Malatya Kent Konseyi, 2020).

Gençlik Meclisi; katılımcılık, sürdürülebilirlik, yaşanabilirlik, kentsel hakların geliştirilmesi; hoşgörü ve uzlaşma ilkeleri çerçevesinde; düşüncelerini açıkça söyleyebilme, çözüm üretebilme, karar alabilme ve uygulayabilme mekanizmaları geliştirmeyi sağlayan ve kendi problemlerine sahip çıkmalarını özendirilen demokratik bir platformdur.

Gençlik meclisinin kuruluş amacı; gençlerin, kent yönetimine aktif olarak katılmalarını, kendilerini ve kentle ilgili problemlerin çözümünde rol almalarını sağlamak, Malatya için “sürdürülebilir kalkınma” hedefleri dâhilinde çalışmalar yürütmelerini sağlamak, Malatya gençliğini, ulusal, uluslararası ve kent seviyesinde temsil etmek ve bu amaca uygun etkinlikler düzenlemektir. Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisinin 272 üyesi bulunmaktadır. Üyeler 15-30 yaş arasındaki kadın erkek eşitliğine dayanan temsilcilerden oluşmaktadır. Üyelerin çoğu üniversite gençleridir ve bir döngü içerisinde. Her dönem bir genel kurul toplantısı yapılarak çalışmalarını sürdürmektedir (Malatya Kent Konseyi, 2020).

Engelliler Meclisinin temel amacı; engelli kentlilerin toplumsal hayata doğrudan katılımını sağlamak, eğitim, sağlık, sosyal bakım, iyileştirme ve istihdam ihtiyaçlarının giderilmesi için üretim seviyelerinin, bilgi, beceri, tecrübe ve yeteneklerini geliştirerek iş edinme becerisini artırmayı; diğer kentlilerin engellilerle bir arada bulunarak engelli yaşamının kolaylaştırılmasını ve engellinin toplumsal ve ekonomik üretimde aktif bir şekilde yer edinmelerini sağlamaktır. Malatya Kent Konseyi Engelliler Meclisinin 1784 tane üyesinin olması çok paydaşlı bir yönetimin oluştuğunun bir göstergesidir.

Şehir Gönüllüleri Meclisi, kentin toplumsal kesimlerinin tamamını bu şehir gönüllüleri sürecine dâhil etme konusunda başlatılmış bir projedir. Farklı renkleri bir arada bulunduran Şehir Gönüllüleri Meclisi’nin Malatya için büyük bir artı değeri bulunmaktadır. Şehir Gönüllüleri Meclisi formel yönetimden imformel yönetime dönüşümde büyük bir rol oynamaktadır. Şehir Gönüllüleri Meclisi’nin değerlendirmeleri ile alınan kararlar Belediye Meclisi’ne gönderilip vücut bulmaktadır. Meclisin kendi içinde kademe kademe bölümleri vardır. Daha çok raporlaştırmak, ilçelerde, köylerde, mahallelerdeki sorunların bir araya getirilip bu sorunların tartışılması ve paylaşılmasına dönük hem yerel yönetimleri isteklendirme hem de yerel yönetimlerin önünü açmak için projeksiyon sunulması üzerine bir çalışmadır. 46 üyesi ile birlikte çalışmalarını yaklaşık bir yıldır hayat geçirmiştir. Gönüllülük esasına dayanan ve kendini şehre vakfeden insanlardan oluşan Şehir Gönüllüleri Meclisi, bu şehrin beş duyu organını oluşturmaktadır. Bu meclis, şehirdeki düşüncelerin, fikirlerin ve etnik kökenlerin farklı olmasının Malatya’ya has bir zenginlik göstergesidir.

Malatya Kent Konseyi bünyesindeki meclis ve çalışma gruplarına bakıldığında paydaşların aktif katılımıyla yönetişim olgusunun var olduğu görülmektedir.

5.2.4. Kent Konseyi Başkanı

Kent konseyi Başkanı, Kent Konseyi’ni temsil eden kişidir. Konsey Başkanı, Genel Kurul tarafından seçilir. Kent konseyi Başkanının görev süresi, ilk dönem için 2 yıl, ikinci dönem için 3 yıldır. Kent konseyi Başkanının seçimi için ilk oylamada üye tam sayısının üçte iki ve ikinci oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır. İkinci oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü tur oylama yapılır. Üçüncü oylamada en fazla oyu alan aday, başkan seçilmiş olur. Kent konseyi başkanının seçimi, Kent konseyinin ilk toplantısının birinci birleşiminde tamamlanır. Kent konseyi Başkan’ın iki temel görevi vardır. Birincisi, Başkan’ın Kent konseyi Genel Kurulu’na başkanlık etmesi, diğeri ise Yürütme Kurulu’na başkanlık yapmasıdır.

Başkan Yürütme Kurulu'nun gündemini belirler. Genel Kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilir. Kent konseyi Başkanının izin, hastalık veya başka bir nedenden ötürü görev başında bulunmadığı süreçlerde, bu süre içinde kendisine Yürütme Kurulun en yaşlı üyesi vekâlet eder. Genel Kurul üyelerince verilen önergeler, Kent Konseyi Başkanınca oylatılır veya ilgili organlara havale edilir(Malatya Kent Konseyi, 2020).

Kent Konseyi Yönetmeliğine göre yürütme kurulunda en az yedi asil üye bulunması gerektiği belirtilirken Malatya Kent Konseyi'nin yürütme kurulunda 37 çeşitli dernek ve vakıfların temsilcilerinden oluşmaktadır. Meclislerden kadın meclisi üye sayısının diğer meclislerden daha yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Kadın Meclisinin kentsel yaşama katılma ve kente ait olma bilincini oluşturmak istediği açık bir şekilde ortadadır.

Malatya Kent Konseyi oluşumu açısından değerlendirildiğinde çok sayıdaki paydaşın kent konseylerini temsil ettiği gözlemlenmektedir. Yönetişim mekanizmasının ne kadar hayat bulduğu birde faaliyetleri açısından değerlendirilmiştir.

5.3. Malatya Kent Konseyi Faaliyetleri ve Yerel Yönetişim

Malatya Kent Konseyi faaliyet raporları ve uygulamaları incelendiğinde yönetim faaliyetleri doğrultusunda aktif bir kent konseyi yapısının ciddi anlamda oluşturulmaya çalışıldığı gözlemlenmiştir. Hem medyanın hem de paydaşların yoğun bir şekilde bir araya gelerek şeffaf bir ortamda uygun araçlarla paydaşlara sunulmaya çalışılmaktadır.

Yönetişimin ilkeleri çerçevesinde Kent konseyin düzenlediği faaliyetlere vatandaşların katılımı da gözle görülebilir derecede artmaktadır. Malatya Kent Konseyi meclisleri ve çalışma grupları tarafından birçok faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Malatya Kent Konseyi çalışma gruplarının ve meclislerin yaptığı bazı faaliyetler detaylı olarak aşağıda anlatılmış ve farklı dönemlerde gerçekleştirdiği diğer faaliyetlerde Tablo 1'de belirtilmiştir.

'Kendini Bil, Kentini Keşfet' Yarışması'

(Tarih ve Kültür Mirası Çalışma Grubu- 16/ 03/ 2020)

Malatya Kent Konseyi Tarih ve Kültür Mirası Çalışma Grubu, Malatya'nın tarihini, kültürünü ve önemli şahsiyetlerini genç nesillere tanıtmak ve Malatya ile ilgili farkındalık uyandırmak amacıyla Malatya Deniz Kitapevleri ana sponsorluğunda "Kendini Bil, Kentini Keşfet" sadece Malatya temalı bilgi yarışması düzenlendi.

30 okulun katıldığı bilgi yarışmasına Malatya'daki Anadolu ve Fen liseleri arasında yapıldı.

Tarih ve Kültür Mirası Çalışma Grubu Temsilcisi Orhan Tuğrulca, " Bilgi yarışması ile caddelerini sokaklarını gezip dolaştığımız bu şehrin bir kimlik sahibi olduğunu ve bu kimliğinde önemli bilgilere sahip olduğunu göreceğiz" dedi.

Çalışma grubunun gerçekleştirdiği bu faaliyetle kentin kimliği tekrardan pekiştirilmiş, Malatya'nın tanınma hususunda bir farkındalık oluşturma noktasında bölgenin tanıtımına katkı sağlandığı görülmüştür

Engelsiz Malatya'ya Doğru

(Engelliler Çalışma Grubu- 02/03/2020)

Malatya Kent Konseyi Engelliler Çalışma Grubu, Malatya'da yaşayan engelli ve engelli yakınlarının çevre, trafik, güvenlik, eğitim, sağlık, temizlik vb. alanlarda karşılaştığı sorunları ilgili kurum yetkilileri ile istişare etmek ve çözüm yolları sunmak amacıyla "Engelsiz Malatya'ya Doğru" projesini başlattı.

Kent Konseyi Genel Sekreteri Av. Abdulkadir Artan, Kent Konseyi ve işleyişine yönelik kısa bir bilgilendirme yaparak, sivil toplum başta olmak üzere bütün kamu kurum ve kuruluşları ile birlikte ortak çalışmalar yapmaya gayret gösterdiklerini söyledi.

Kent Konseyi Engelliler Çalışma Grubu Temsilcisi Naile Altundaş, Kent Konseyi Engelliler Çalışma Grubu ve Engelli Dernekleri işbirliği halinde insanların hayatlarına dokunmaya çalıştıklarına, Malatya'da engellilerin sesini duyurmaya yönelik etkinlikler yapmaya gayret gösterdiklerini söyledi. " Fiziksel ve psikolojik engeller insanlardan kaynaklanmakta. Aslında biz bize engel oluyoruz" diyen Altundaş, engelli insanların topluma kendilerini anlatmaları ve duygudaşlık oluşturmaları için birlikte yaşama kültürü içinde olmamız gerektiğini vurguladı.

Yürütülen bu projede, ilgili paydaşlar yönetim anlayışı içerisinde iş ortaklığı çerçevesinde engelliler ve yakınları için sosyal sorumluluk projesi hayat bulmuştur.

Acıya Kardeş Olmak İçin Elazığ'a Gittiler

(Kadın Meclisi- 05/02/2020)

Malatya Kent Konseyi Kadın Meclisi, Çocuk Meclisi, Malatya Altın Kayısı Tiyatro Topluluğu ve Malatya Büyükşehir Belediyesi Aile Danışmanlık Merkezi (MADEM) işbirliğinde Elazığ deprem bölgesindeki çocuklara yönelik bir dizi etkinlik gerçekleştirildi. Elazığ Sivrice ve Elazığ Kültür Park'ında kalan depremzedeler ziyaret edildi. Deprem bölgesinde yaşayan çocuklara yönelik olarak psikolojik destek vermek, yaşanan afetin akabinde çocukların yüzünü bir nebze de olsa güldürebilmek ve çocuklara yalnız olmadıklarını hissettirmek adına düzenlenen etkinliklerde çocuklar doyusya eğlendiler.

Konseyin, Kadın Meclisi ve Çocuk Meclisi, , Malatya Altın Kayısı Tiyatro Topluluğu ve Malatya Büyükşehir Belediyesi Aile Danışmanlık Merkezi (MADEM) tarafından düzenlenen bu faaliyette kardeşlik duygusu ön planda tutulmuştur. Bu faaliyetle kentin, zor zamanlarda da maddi ve manevi olarak her zaman yanlarında olacağı gözler önüne serilmiştir.

8455 Öğrenciye Engellilik Bilinci Verildi

(Engelliler Çalışma Grubu- 04/04/2019)

Malatya Büyükşehir Belediyesi Engelliler Koordinasyon Şube Müdürlüğü ve Malatya Kent Konseyi Engelliler Çalışma Grubu işbirliğinde ortaokul öğrencilerine engellilik bilincini kazandırmak ve engellilerin genç nesil tarafından daha iyi anlaşılmasını sağlamak, engelli bireylerin toplum içinde farkındalığını arttırmak ve engellilerin toplumla bir bütün halinde yaşadığını vurgulamak amacıyla başlatılan "Farklı Olanla Birlikte Yaşamak" projesi bu yılda devam ediyor.

Bu kapsamda Mustafa Kemal Atatürk Ortaokulunda gerçekleştirilen programa Mustafa Kemal Atatürk Ortaokulu Okul Müdürü, okul yöneticileri, öğrenciler, sunumlarını yapmak üzere ortopedik engelli Milli Atlet Ramazan Cuğlan ve görme engelli PDR Uzmanı Nurettin Kaplan katıldı.

Bu etkinlikle Malatya Kent Konseyinin Engelliler Meclisinin çalışmalarının aktif olduğu görülmektedir. Paydaşlarla birlikte farkındalık çalışmalarında bulunmuşlardır. Kent Konseyi, yönetim bağlamında hayata geçirdiği faaliyetlerle ilgili aktörleri harekete geçirmiştir.

Malatya Kent Konseyi yönetim çerçevesinde daha birçok çeşitli faaliyetleri düzenli aralıklarla ilgili paydaşları da içine katarak çalışmaları bulunmaktadır. Malatya Kent Konseyi tarafından yapılan faaliyetler değerlendirildiğinde bütün bu faaliyetlerin çevre, eğitim, sağlık, güvenlik, kadın, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, kentli hakları ve tarihi değerlerimiz gibi konularda kentlilik ve hemşerilik bilincinin artırılmasıyla ilgili olduğu görülmektedir. Malatya Kent Konseyi'nin yaptığı faaliyetlerle, Malatya'nın tarihi, kültürel, ekonomik ve fiziki yapısını dikkate aldığı, hemşerilerin kentte yaşam kalitesini artıracak, Malatya'yı tanıttak, toplumsal yapı ve grupları, değerleri ortaya çıkaracak çalışmalar ortaya sunulmuştur. Malatya Kent Konseyi'nin çalışmaları daha çok seminerler, paneller ve bilinçlendirme etkinlikleri çerçevesinde şekillenmiştir. Malatya Kent Konseyi'nin bu çalışmaları Tablo 1'de özetlenerek gösterilmiştir.

Tablo 1: Malatya Kent Konseyinin Çalışmaları

Sıra No	Tarih	Faaliyetin Adı	Çalışma Grubu/Meclis	Paydaşları	Giderleri
1	16/ 03/ 2020	'Kendini Bil, Kentini Keşfet' Yarışması	Tarih ve Kültür Mirası Çalışma Grubu	- Malatya Belediyesi -İnönü Üniversitesi -İl Milli Eğitim Müdürlüğü	12.000 TL
2	02/ 03/ 2020	'Engelsiz Bir Malatya'ya Doğru'	Engelliler Çalışma Grubu	-İl Milli Eğitim Müdürlüğü	4000 TL
3	18/ 02/ 2020	'Ceviz Yetiştiriciliğinde Yenilikler ve Son Gelişmeler'	Kırsal Kalkınma ve Kayısı Araştırmaları Çalışma Grubu	-Turgut Özal Üniversitesi Tarım İl Müdürlüğü	2000 TL
4	02/ 01/ 2020	'Çocuğunuzla Geçirdiğiniz Zaman Boş Zaman Değildir'	Kadın Meclisi	-Malatya Büyükşehir Belediyesi	1000 TL
5	04/ 11/ 2019	'Yaya Bilinci İle Emniyet Kemerı'	Kadın Meclisi	-İl Emniyet Müdürlüğü Bisikletçiler Derneği	1300 TL
6	04/ 04/ 2019	'8455 Öğrenciye Engellilik Bilinci'	Engelliler Çalışma Grubu	-İl Mili Eğitim Müdürlüğü	3000 TL

7	03/04/2019	'Bağımlılıktan Kurtulmanın Yolları'	Kadın Meclisi	-Bağımlılıkla Mücadele Derneği	
8	14/03/2019	'Bizim Geleceğimizde Yaşlıya Vefa Önemlidir'	Gençlik Meclisi	-Malatya Büyükşehir Belediyesi	500 TL
9	21/02/2019	'Erken Teşhis, Erken Tedavi Hayat Kurtarır'	Kadın Meclisi- Sağlık Çalışma Grubu	-Sağlık İl Müdürlüğü	-
10	20/02/2019	'Bir Şair Bir Yazar Buluşması'	Şairler ve Yazarlar Çalışma Grubu	-	-
11	13/02/2019	'Farklı Olanla Birlikte Yaşamak Projesi'	Engelliler Çalışma Grubu	-	-
12	10/01/2019	'Sağlıklı Beslenmek Sağlıklı Bir Yaşam Sunar'	Kadın Meclisi	-Sağlık İl Müdürlüğü	-
13	07/01/2019	'Mutlu Evlilikler İçin Doğru İletişim Şart'	Kadın Meclisi	-İl Müftülüğü	-
14	03/01/2019	'Kadın Meclisi Çocuk İhmal ve İstismarına Karşı Bilinçlendirme Konferansı'	Kadın Meclisi	-Malatya Barosu	-

Tablodaki yıllara bakıldığı zaman Malatya Kent Konseyin hemen hemen tüm meclislerinin ve çalışma gruplarının düzenli ve yoğun bir çalışma gösterdikleri görülmektedir. Yönetişim ilkelerinin temel alındığı paydaşların katılımcılık çerçevesinde il özelinde neler yapılabileceğine dair faaliyetler son yıllarda da kendini göstermektedir ve kent konseyinin faaliyetlerinde mümkün olduğunca çok paydaşa yer vererek yönetim mekanizmasına hayat verme çabası, isteği ve amacı olduğu söylenebilir.

SONUÇ

Kent konseyleri, illerde ki küçük millet meclisleridir. Bu sayede o bölgede yaşayan vatandaşlar yaşadıkları yerler hakkında alınan kararlara katılma imkânı bulmakta yönetime de yaklaşır. Kent konseyleri, asıl olarak belediyeler ile etkileşim halindedir. Kent konseyleri, katılımcı demokrasi açısından Belediye Kanunu'nda (madde 76) ortaya konulan önemli düzenlemelerden birisidir. Bu maddeye göre kent konseyi, "hemşehrilik bilinci", "çevreye duyarlılık", "sosyal yardımlaşma ve dayanışma", "saydamlık", "hesap sorma ve hesap verme", "katılım" ve "yerinden yönetim" gibi bir takım ilkelerin hayata geçirilmesi rolünü üstlenmektedir.

Kent konseyinin çalışmalarının etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesinde belediyeler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sendikalar, noterler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, siyasi partiler, kamu kurum ve kuruluşları ve bunların temsilcileri ile mahalle muhtarları, kent konseyinin oluşumunda rol alarak, bunların etkili olacağı vurgulanmıştır. Bu etkin rolü yerine getirebilmek için geniş bir hedef kitlesini seçildiği ve katılımcı demokrasinin yaşatılması hususunda önemli bir girişiminde bulunulduğu görülmektedir.

Diğer taraftan katılımcı demokrasi açısından önemli olan bir diğer nokta halkın doğrudan katılımının sağlanacağı mekanizmaları hayata geçirmeleridir. Aynı zamanda toplumdaki kadın, engelli, ve çocuklara ilişkin girişimlerde bulunulması gerekmektedir. Ayrıca kent konseylerinin farklı tabakaların dâhil olduğu kent kimliği ve kültürünü korumaya, kent kaynaklarının kullanımını açısından önemli görülmektedir.

Yukarıda anlatılan tüm bu hususlar doğrultusunda Malatya Kent Konseyi'nin öncelikle, katılımcı demokrasi açısından uygun bir örgütlenmeye sahip olduğu, yürütme kurulu, meclis ve çalışma gruplarının oluşumundan anlaşılmaktadır. Ayrıca mevzuata uygun bir şekilde yapılanmada bulunduğu ve yasalara uygun olarak çalışmaları bulunmaktadır. Elde edilen sonuçlara göre; Malatya Kent Konseyi'nin yerel demokrasinin gelişiminde önemi olan etkinlik ilkesi açısından yerel yönetimlere katılma düzeyinde büyük boyutta etkin olduğu görülmüştür. Son dönemlerde meclislerin ve çalışma gruplarının yaptığı çalışmalarla ön planda yer alarak yönetişim bağlamında daha verimli ve aktif olmak için çalışmaları bulunmaktadır.

Malatya Kent Konseyi faaliyet bültenleri incelendiğinde yoğun ve aktif çalışmalar yaptığı görülmüştür. Malatya Kent Konseyi meclisleri ve çalışma gruplarına bakıldığında kadın meclisinin çok aktif ve yoğun çalışmalar yaptığı görülmektedir. Kadınların hayattaki rolü arttırılıp hem medyada hem de büyükşehir belediyesinin gündeminde aktif tutulması sağlanmaktadır. Ancak en son yapılan nüfus sayımına göre Malatya 800. 165 nüfusa sahiptir (Malatya Nüfusu: 2020). Bu sayı kent konseyine üye olanların sayısı ile oranlandığında istenilen seviyede olmadığı görülmektedir. Bunu sağlamak için üye sayılarının arttırılması gerekmektedir. Engelli, Gençlik meclislerinin de aktif bir şekilde yönetişim ve katılımcılık açısından rol alması sağlanıp meclisler arası koordinasyon sağlanmalıdır.

Malatya Kent Konseyi'nin üye sayısı ne kadar çok arttırılırsa o kadar yönetişim mekanizmasını sağlamak için çalışmaları olacaktır. Malatya Kent Konseyi üyelerinin kentin geleceği ile ilgili katılımcılık açısından diğer tüm meclislerin ve çalışma gruplarının daha çok aktif çalışmalarda bulunup, kentin sorunlarını belirleyip, kentin vizyonunun geliştirilmesi için Malatya Kent Konseyi'nin daha çok tanıtılması, kentteki sorunlara ilişkin çözüm yolları ve önerilerde bulunmaları gerekmektedir.

Sonuç olarak katılımcı demokrasiyi sağlamak için en etkili yerel araçlar kent konseyleridir. Çalışma kapsamında ele alınan Malatya Kent Konseyi, örgütlenme ve yapılanması açısından önde gelen kent konseylerinden biridir. Ancak kurumsal bilinirlik açısından eksiklikleri bulunmaktadır ancak önemli olan bu eksikliği giderecek üyelerinin mevcudiyetidir. Üye sayısının yüksek olmasıyla üst düzey bir katılımcı demokrasi uygulamasına sahip olunacağı unutulmamalıdır.

KAYNAKÇA

- ABBASOĞLU, A. (2019). Yönetişim Kavramı ve Yönetişim Kavramı Bağlamında Kent Konseyleri: Afyonkarahisar Kent Konseyi Örneği, Ömer Halis Demir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- AKTAN, C. C. (2008). Demokrasi ve İyi Yönetişim, *Yerel Siyaset* 27, s.11-17.
- AYDIN, A. H. 2012. (2012). *Kamu Yönetimine Giriş*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- BAHÇAVAN, G. (2006). Yönetişim ve Türkiye Uygulaması, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BALCI, D. (2019). Belediyelerde Halkla İlişkiler ve Yönetişim Uygulamalarına İlişkin Vatandaşların Farkındalık Düzeyleri: Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Örneği, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BAŞARAN, K. (2016). Yönetişim Yaklaşımı ve Yerel Yönetimler Üzerinde Uygulanabilirliği: Amasya Belediyesi Örneği, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi Afyonkocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BOZKUŞ, B. (2009). Türk Kamu Yönetiminde Yönetişim Tartışmaları ve Yönetimin Kamu Yönetimine Uygulanabilirliği, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BUDAK, B. (2019). Türkiye’de Kalkınma Araçları ve Yönetişim: Fırat Kalkınma Ajansı Örneği, Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- EMREALP, S. (2004). *Yerel Gündem 21 Uygulamalarına Yönelik Kolaylaştırıcı Bilgiler El Kitabı*, IULA-EMME, İstanbul
- FINDIKLI, R. (1996). Yönetimde Açıklık-Açık Yönetim, *Türk İdare Dergisi*, (412), s. 104-110
- GÜZEL, E. (2019). Yerel Yönetimlerde Kent Konseylerinin Etkinliği: Büyükşehir Belediyelerinde Kurulan Kent Konseylerinin İncelenmesi Üzerine Bir Çalışma, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ardahan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- GÜZELSARI, S.(2004). Kamu Yönetimi Disiplininde Yeni Kamu İşletmeciliği ve Yönetişim Yaklaşımları, GETA Tartışma Metinleri Serisi, [Http://Yonetimbilimi.Politics.Ankara.edu.tr/Selime.Doc](http://Yonetimbilimi.Politics.Ankara.edu.tr/Selime.Doc),(11.06.2020).
- GÖZLER, K. (2000). *Türk Anayasa Hukuku*, Ekin, Bursa.
- HANCIOĞLU, E. (2008). Yerel Yönetişimi Yerel Gündem 21 Sürecinde Çankaya Belediyesi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- <https://www.malatyakentkonseyi.com.tr> , Erişim Tarihi: 02.06.2020
- <https://www.malatyaniufusu.com.tr> , Erişim Tarihi: 20.06.2020
- <https://www.cdn.vgm.gov.tr> , Erişim Tarihi: 20.06.2020

- OKÇU, M. (2011). Değişen Dünyayı Anlamak İçin Önemli Bir Kavram: Yönetişim, Ankara Sanayi Odası Yayın Organı, s. 45-57.
- ÖĞÜT, Z. (2017). Yerel Yönetimden Yerel Yönetişime Kent Konseyleri: Antalya Örneği, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÖNER, O. (2011). Kamu Yönetiminde Hizmet Sunumunun Etkinleştirilmesi: İyi Yönetişim, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÖZER, M. A. (2006). Yönetişim Üzerine Notlar, *Sayıştay Dergisi*, 63(1), s.59-89.
- ÖZLÜ, R. M, POLAT, C. ve MADENLİ S. (2019). *Kent Konseyi ve GAP Bölgesi'ndeki Büyükşehir Merkezlerinde Kent Konseyi Farkındalık ve Bilgi Düzeyi*, Ed. Sezer Ö, Kayan A., *Kent Tartışmaları ve Yeni Yaklaşımlar*, Orion, Ankara, s. 167-196.
- ÖZLÜ, R. M. (2020). Kent Konseyi Kararlarının Değerlendirilmesi, *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 55, s. 117-140.
- ÖZTOPRAK, A. A. (2011). Yönetişim Yaklaşımı ve Belediyeler: Yönetişim Göstergeleri Açısından Malatya Belediyeleri Araştırması, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- TOPÇU, F.H. (2007). Küreselleşme ve Uluslararası Çevre Politikaları: Yönetimden “Yönetişim” e Geçiş Sorunu, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.
- TÜLÜCEOĞLU, S. (2016). Türk Kamu Yönetiminde İyi Yönetişim Algısı: Isparta Örneği, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(26), s.1-124.
- YALÇIN, A. (2013). İyi Yönetişim İlkeleri ve Türk Kamu Yönetimine Yansımaları, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- YILDIRIM, A. (2014). Türkiye’de Yerel Yönetişimin Uygulanabilirliği ve Yerel Gündem 21 Örneği Üzerinden Bir İnceleme, *Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), s. 81-220.